

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи
Каріна НЕМАШКАЛО

**СТАРТ ТА РОЗВИТОК ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ:
ВІД ОФОРМЛЕННЯ ДО ПОДАТКОВОГО СУПРОВОДУ**
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	усі
Спеціальність	усі
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	усі

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри
обліку та бізнес-консалтингу

Андрій ПИЛИПЕНКО

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри обліку та бізнес-консалтингу.

Протокол № 3 від 12.10.2022 р.

Розробник:

Часовнікова Юлія Сергіївна, к.е.н., доц.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Суб'єкти підприємництва є провідною ланкою сучасних економічних перетворень, які розвивають та займають різноманітні галузі економіки. Без розуміння правильності та послідовності реєстраційних дій при створенні власного бізнесу та порядку нарахування й сплати податків, неможливе подальше здійснення підприємницької діяльності та розвиток бізнесу. Для правильної організації підприємництва та ведення бізнесу необхідно перш за все оволодіти основами формування власних фінансів, ведення домашнього бюджету, аналізу доходів та витрат сімейного бюджету.

Підвищення ефективності діяльності підприємця та його команди є запорукою успішного ведення бізнесу. Можливість досягнення цього обумовлюється ґрунтовною фаховою підготовкою майбутніх фахівців, яка враховує всі аспекти сучасної практики ведення бізнесу.

Навчальна дисципліна «Старт та розвиток власного бізнесу: від оформлення до податкового супроводу» є вибірковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня «магістр» усіх спеціальностей.

Метою навчальної дисципліни «Старт та розвиток власного бізнесу: від оформлення до податкового супроводу» є надання здобувачам вищої освіти знань і навичок щодо планування та формування власного бюджету, організації підприємницької діяльності фізичних осіб, організації та планування діяльності юридичних осіб, та облікового супроводження здійснення господарської діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення порядку управління власними фінансами, планування та аналіз власного бюджету;
- визначення якостей для створення власного бізнесу та формування бізнес-ідеї;
- вивчення організаційних основ побудови підприємницької діяльності фізичними та юридичними особами;
- вивчення особливостей організації підприємницької діяльності фізичними особами за різними напрямками ведення бізнесу;
- засвоєння основних етапів реєстрації підприємств різних організаційно-правових форм господарювання;
- вивчення особливостей та порядку вибору систем оподаткування фізичних та юридичних осіб;
- вивчення особливостей організації бізнесу юридичними особами за різними видами діяльності.

Предметом навчальної дисципліни є підприємницька діяльність різних суб'єктів господарювання – фізичних та юридичних осіб.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1 рік магістратури
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Мікроекономіка	Комплексний тренінг
Економічна теорія	Міждисциплінарні курсові роботи
Економіка підприємства	Магістерська дипломна робота
Менеджмент	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
<p>Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>	<p>Здійснювати публічні ділові комунікації задля вирішення комунікативних завдань.</p>
<p>Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень в цілях підвищення ефективності та результативності бізнесу. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, планування та оптимізації податкових розрахунків.</p>	<p>Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.</p>
<p>Здатність здійснювати оформлення, організацію та ведення діяльності фізичними та юридичними особами</p>	<p>Здійснювати облікове супроводження домашнього господарства, державну реєстрацію фізичної особи-підприємця та юридичної особи, ідентифікувати організаційно-правові форми господарювання та визначати види економічної діяльності, формувати взаємовідносини з контролюючими органами, формувати організаційну структуру підприємства.</p>
<p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність здійснювати діяльність з консультування фізичних осіб-підприємців, власників, менеджменту підприємств та інших користувачів інформації у сфері організації обліку та оподаткування.</p>	<p>Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері організації обліку та оподаткування.</p>

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні питання організації бізнесу фізичними особами

Тема 1. Управління власними фінансами

1.1. Облікове супроводження домашнього господарства.

Шляхи до фінансової незалежності. Облік, планування, управління та аналіз власних фінансів. Способи ведення домашньої бухгалтерії.

1.2. Старт власного бізнесу.

Необхідні якості та навички для відкриття та розвитку власного бізнесу. Послідовність організації підприємницької діяльності. Вимоги до організації власної справи відповідно до чинного законодавства.

Тема 2. Практичні аспекти реєстрації фізичних осіб – підприємців

2.1. Порядок оформлення діяльності фізичних осіб – підприємців

Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність фізичних осіб – підприємців. Процедура реєстрації фізичної особи – підприємця. Документи, необхідні для реєстрації приватного підприємця.

2.2. Порядок ліквідації фізичної особи – підприємця.

Добровільне припинення діяльності фізичної особи – підприємця. Примусове припинення діяльності фізичної особи – підприємця. Порядок проходження процедури закриття бізнесу.

Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб

3.1. Загальна система оподаткування фізичних осіб – підприємців.

Умови застосування загальної системи оподаткування фізичних осіб – підприємців. Визначення доходів та витрат за загальною системою. Розрахунок податків та зборів. Ведення книги обліку доходів та витрат. Податкова декларація про майновий стан і доходи.

3.2. Спрощена система оподаткування фізичних осіб – підприємців.

Сутність спрощеної системи оподаткування. Обмеження у видах діяльності та доходах приватних підприємців – платників єдиного податку. Порядок обчислення та сплати єдиного податку за різними групами. Особливості ведення обліку доходів та витрат. Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця.

Тема 4. Оформлення трудових відносин з працівниками фізичними особами – підприємцями.

4.1. Реєстрація найманих працівників у фізичних осіб – підприємців

Порядок оформлення трудових відносин із найманими працівниками. Особливості працевлаштування певних категорій працівників. Особливості ведення кадрової документації.

4.2. Порядок нарахувань та утримань із заробітної плати найманих працівників

Розрахунок суми нарахувань на фонд оплати праці і утримань із заробітної плати. Застосування податкової пільги. Умови, розміри та строки перерахувань податків та внесків. Звітність при використанні найманої праці.

Тема 5. Контроль діяльності фізичних осіб – підприємців

5.1. Перевірка ведення бізнесу приватними підприємцями

Органи виконавчої влади, уповноважені здійснювати державний нагляд у різних сферах господарської діяльності. Взаємовідносини підприємця з контролюючими органами. Відповідальність за порушення законодавства.

5.2. Консалтинг бізнес-питань

Податковий консалтинг. Супроводження податкових перевірок. Фінансовий консалтинг. Вибір форм договірних відносин. Оскарження рішень контролюючих органів в адміністративному та судовому порядку.

Змістовий модуль 2. Теоретичні та практичні питання організації бізнесу юридичними особами

Тема 6. Вибір організаційно-правової форми ведення бізнесу юридичними особами

6.1. Нормативно-правові акти, що регламентують діяльність суб'єктів підприємницької діяльності в Україні

Господарський кодекс України. Інші законодавчі та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.

6.2. Класифікація організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності в Україні

Структура та основні визначення Національного класифікатора «Класифікація організаційно-правових форм господарювання». Структура та основні визначення Державного класифікатора «Класифікація видів економічної діяльності». Правила визначення та зміни основного виду економічної діяльності.

Тема 7. Практичні аспекти реєстрації юридичних осіб

7.1. Порядок реєстрації юридичних осіб;

Процедура здійснення реєстрації найбільш поширених форм юридичних осіб в Україні. Документи, необхідні для реєстрації підприємства. Додаткові умови здійснення певних видів діяльності – торгівельна марка, ліцензування, сертифікація та ін.

7.2. Порядок ліквідації юридичної особи

Добровільне припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи. Примусова ліквідація підприємства. Порядок проходження процедури закриття підприємства.

Тема 8. Організація обліку на підприємствах в залежності від особливостей їх діяльності

8.1. Особливості організації обліку на підприємствах різних організаційно-правових форм господарювання

Основи організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних організаційно-правових форм. Фактори, що впливають на організацію діяльності: форма власності, вид підприємницької діяльності, характер діяльності, розмір підприємства.

8.2. Заходи по організації обліку юридичними особами

Заходи по організації обліку на підприємствах різних форм господарювання. Розпорядчі документи щодо організації обліку діяльності.

Тема 9. Системи оподаткування підприємницької діяльності юридичних осіб

9.1. Загальна система оподаткування юридичних осіб

Умови застосування різних систем оподаткування підприємницької діяльності. Оподаткування за загальною системою зі сплатою податку на прибуток підприємств. Альтернативні ставки податку на прибуток. Звільнення від оподаткування. Умови сплати ПДВ, акцизного податку.

9.2. Спрощена система оподаткування юридичних осіб

Порядок обчислення та сплати єдиного податку юридичними особами. Обмеження у видах діяльності платників єдиного податку. Поняття доходу платника єдиного податку. Особливості розрахунку єдиного податку фермерськими господарствами.

Тема 10. Управлінський консалтинг

10.1. Планування та реалізація бізнес-процесів на підприємстві

Поняття бізнес-процесу та основи бізнес-планування. Розробка бізнес-процесу підприємства. Інструменти менеджменту та маркетингу для забезпечення ефективності власного бізнесу. Аналіз бізнес-ситуацій в підприємницькій діяльності. Оцінка результатів підприємницької діяльності.

10.2. Організаційна структура підприємства

Види організаційних структур управління підприємством. Функціональні підрозділи підприємства. Підбір персоналу. Розробка посадових інструкцій. Послуги консалтингових компаній.

Перелік практичних (семінарських) / лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Старт та розвиток власного бізнесу: від оформлення до податкового супроводу» для реалізації визначених компетентностей освітньої програми та активізації освітнього процесу на лекційних заняттях передбачено застосування таких методів навчання як:

проблемні лекції – відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається, сприяють формуванню у здобувачів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички (Тема 2, 3, 4, 7, 8, 9);

міні-лекції – викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу як частини цілісної теми, що характеризується значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень (Тема 1, 5, 6, 10);

На практичних заняттях застосовуються продуктивні методи навчання, що спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів:

групова робота (Тема 3, 4, 6, 8);

кейс-технології (Тема 2, 7);
ділові ігри (Тема 1, 5);
ситуаційні завдання (Тема 9, 10).

Під час проведення лекційних та практичних занять використовуються: пояснювально-ілюстративний матеріал, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький методи викладання.

Порядок оцінювання результатів навчання

ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему оцінювання.

Система оцінювання сформованих компетентностей з дисципліни «Старт та розвиток власного бізнесу: від оформлення до податкового супроводу» враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів. Поточний контроль включає наступні контрольні заходи: виконання завдань за темами, поточні контрольні роботи, колоквиум, наукова робота (написання статті, тез доповіді або есе).

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час практичних занять проводиться за такими критеріями:

Кожне завдання оцінюється в 5 балів, підсумкове завдання за першим змістовим модулем оцінюється в 10 балів, 5 з яких – підготовка презентації розробки власного бізнесу. Недоліки при виконанні та здачі завдань відповідно знижують загальну оцінку:

5 балів – завдання виконано вірно та захищено відповідно до графіку навчального процесу;

4 бали – завдання виконано вірно та захищено з відставанням від графіку навчального процесу;

3 бали – завдання виконано вірно та здано відповідно до графіку навчального процесу без захисту;

2 бали – завдання виконано з незначними помилками та здано без захисту;

1 бал – завдання виконано зі значними помилками та здано без захисту;

0 балів – завдання не виконано.

Загальна максимальна кількість балів за виконання практичних завдань за темами становить 30 балів, мінімальна – 0 балів.

Наукова робота здобувача передбачає написання наукової статті, тез доповіді та есе.

Написання наукової статті або тез доповіді оцінюється наступним чином:

10 балів – здобувач написав наукову статтю та подав її у видавництво, робота унікальна, в роботі містяться елементи наукової новизни, зміст та структура виконаного матеріалу відповідають меті, предмету та об'єкту дослідження;

8 балів – здобувач написав тези доповіді на конференцію, робота унікальна, в роботі містяться елементи наукового пошуку, зміст та структура виконаного матеріалу відповідають меті, предмету та об'єкту дослідження;

6 балів – здобувач написав наукову статтю без подання її у видавництво, робота унікальна, зміст та структура виконаного матеріалу відповідають вимогам, в роботі наведено висновки щодо поставлених завдань;

4 балів – здобувач написав тези доповіді на конференцію, робота унікальна, зміст та структура виконаного матеріалу відповідають вимогам, в роботі наведено висновки щодо поставлених завдань;

2 бали – здобувач написав наукову статтю або тези доповіді без подання у видавництво, робота має низький рівень унікальності або недостатньо вирішено поставлені завдання та відсутні висновки, зміст та структура виконаного матеріалу відповідають меті дослідження;

0 балів – робота не виконана.

Написання есе оцінюється наступним чином:

5 балів – робота виконана у відповідності до поставленої мети та завдань, містить висновки та рекомендації, є унікальною;

4 бали – робота виконана у відповідності до поставленого завдання, містить висновки, робота унікальна

3 бали – зміст та структура виконаної роботи відповідають меті дослідження, висновки відсутні, робота унікальна

2 бали – зміст та структура виконаної роботи не відповідають меті дослідження, робота унікальна;

1 бал – робота має низький рівень унікальності;

0 – робота не виконана.

Загальна оцінка з наукової роботи складає 15 балів, мінімальна – 0 балів. Вимоги до виконання наукової роботи розміщено на сайті ПНС.

Письмова контрольна робота проводиться два рази за семестр та включає теоретичні і практичні завдання різного рівня складності різної кількості відповідно до тем. За кожну контрольну роботу студент може отримати 15 балів. Загальна максимальна кількість балів за поточні контрольні роботи становить 30 балів, мінімальна – 0 балів.

Колоквіум проводиться наприкінці семестру після вивчення усього матеріалу дисципліни. Колоквіум складається з теоретичної та практичної частини. Завдання до колоквіуму включаються різного рівня складності. Колоквіум містить 2 теоретичних тестових питання закритої форми на 4 бали та 3 розрахункові практичні задачі на 21 бал. За кожен колоквіум студент може отримати 25 балів. Загальна максимальна кількість балів за колоквіуми становить 18 балів, мінімальна – 0 балів.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів враховує глибину і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізацію на практичних заняттях.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні питання організації бізнесу фізичними особами			
ТЕМА 1.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 1. Управління власними фінансами	Активна робота	
	Практичне заняття 1. Вирішення практичних завдань щодо ведення обліку домашніх фінансів	Виконання практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>		

	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	
ТЕМА 2.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 2. Практичні аспекти реєстрації фізичних осіб – підприємців	Активна робота	
	Практичне заняття 2. Вирішення практичних завдань з реєстрації фізичної особи у якості приватного підприємця Контрольна робота	Виконання практичних завдань	15
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	5
ТЕМА 3.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб	Активна робота	
	Практичне заняття 3. Вирішення практичних завдань на визначення особливостей розрахунку податків та обліку у фізичних осіб – платників податку за загальної та спрощеною системами оподаткування	Виконання практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	
ТЕМА 4.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 4. Оформлення трудових відносин з працівниками фізичними особами – підприємцями	Активна робота	
	Практичне заняття 4. Вирішення практичних завдань на визначення порядку оформлення трудових відносин з найманими працівниками приватним підприємцем	Виконання практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	5
ТЕМА 5.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб	Активна робота	
	Практичне заняття 5. Вирішення практичних завдань щодо податкового консалтингу Контрольна робота	Виконання практичних завдань	15
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	
Змістовий модуль 2. Теоретичні та практичні питання організації бізнесу юридичними особами			
ТЕМА	<i>Аудиторна робота</i>		

6.	Лекція 6. Вибір організаційно-правової форми ведення бізнесу юридичними особами	Активна робота	
	Практичне заняття 6. Вирішення практичних завдань щодо форми здійснення діяльності Презентація результатів реєстрації ФОП	Виконання практичних завдань	10
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	
ТЕМА 7.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 7. Практичні аспекти реєстрації юридичних осіб	Активна робота	
	Практичне заняття 7. Вирішення практичних завдань з реєстрації підприємств різних форм Есе щодо особливостей діяльності малого бізнесу	Виконання практичних завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	
ТЕМА 8.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 8. Організація обліку на підприємствах в залежності від особливостей їх діяльності	Активна робота	
	Практичне заняття 8. Вирішення практичних завдань щодо організації обліку на підприємстві	Виконання практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	5
ТЕМА 9.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 9. Системи оподаткування підприємницької діяльності юридичних осіб	Активна робота	
	Практичне заняття 9. Вирішення практичних завдань на вибір оптимальної системи оподаткування	Виконання практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, підготовка наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	5
ТЕМА 10.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 10. Управлінський консалтинг	Активна робота	
	Практичне заняття 10. Вирішення практичних завдань щодо управлінського консалтингу Колоквіум	Виконання практичних завдань	25
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи, здавання наукової роботи	Перевірка домашнього завдання	10

Рекомендована література

Основна

1. Іванов Ю. Б., Тищенко В. Ф., Найдено О. Є. Податкова система : навчальний посібник Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 408 с.
2. Левицька С.О., Осадча О.О., Антонюк О.Р. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Облік і оподаткування». – Рівне. – ПП «Формат-А», 2020, 200 с.
3. Добрава Н.В. Осипова М.М. Основи бізнесу: навчальний посібник – Одеса: Бондаренко М. О. 2018. – 305 с.

Додаткова

4. Приватний підприємець URL : <http://chp.com.ua/>
5. Облік у ФОП Авторський колектив Видавничого будинку «Фактор» Х. : Фактор, 2021. 96 с. URL : <https://i.factor.ua/ukr/books/348/>
6. Все фішки єдиного налога Авторський колектив Видавничого будинку «Фактор» Х. : Фактор, 2019. 110 с. URL : <https://i.factor.ua/ukr/books/318/>
7. Організація бухгалтерії Авторський колектив Видавничого будинку «Фактор» Х. : Фактор, 2018. 95 с. URL : <https://i.factor.ua/ukr/books/313/>
8. Теловата М.Т., Пантелеев В.П., Безверхий К.В., Григоревська О.О., Ковач С.І., Юрченко О.А. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» К.: НАСООА. 2019. – 506 с.
9. Фінансова грамотність. Навчальний посібник URL : <https://uahistory.co/pidruchniki/financial-literacy-textbook-2013/>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
11. Державна податкова служба України. Офіційний портал URL : <https://tax.gov.ua>
12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
13. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. №755-IV // URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
14. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
15. Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система) URL : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=344>